

66 10
МАІЕ
24045
195-28/4 50
63
12.955
Львів. Бібліотека
АН УРСР

ВОЛ. ДОРОШЕНКО.

Євген Гребінка.

(З нагоди столітніх роковин народження).

Серед письменників дворянського періоду нашої нової літератури не останнє місце займає скромний і добродушний автор „Приказок“, цінних для нас тепер не лиш тими „гарними“ думками, які старався в них проводити Гребінка, а й тим досконалим побутовим малюнком, який ми не раз подибуємо в його „Приказках“. Ся побутовість „Приказок“ значно збільшує їх художню вартість, роблячи їх не звичайними оповіданнячками на бродячі теми з моралістичною наукою, а живими образами недавнього минулого.

Гребінка вмів надати своїм „Приказкам“ тої своєрідности, котра робить їх цілком оригінальними творами, не вважаючи на те, що сам автор в передмові до них признав ся, що теми позичив він у Крилова й інших. Се умієнне убрати старі, як світ, сюжети в рідну українську — не лиш мовою — одержує нам право зачислити „Приказки“ до кращих творів нашої красної літератури, а автора їх поставити вище інших байкарів.

Але Гребінка не тільки „Приказки“ нам оставив. Маємо ще по нїм український переклад Пушкінової „Полтави“ і цілу купу творів російською мовою. Та в сих творах не був він оригінальним, наслідуючи в поезії Пушкіна, в прозі Гоголя й інших, навіть зовсім дії міногер рос. письменства, наслідуючи так невдало, що російські його писання свого часу дуже почитні, нині мало хто згадує.

Про те анї мова російських творів, анї характер їх не дає права историкови української літератури обминати їх без уваги. В певнім часі не можна письменника викидати з історії рідного письменства тільки тому, що писав він нерідною мовою. І так само, як не викидаємо ми М. Маркевича з його „Українськими Мелодіями“ або великого Гоголя, так не повинні ми забувати на російську продукцію Гребінки, очевидно „остільки — оскільки“. Лише в звязку з російськими творами, передо всім розуміється з творами на українські теми, яснійшим стане нам справжнє літературне обличчє письменника і його значіннє як письменника українського.

Літературну оцінку російської прози Гребінки дав нам покійний Лесевич¹⁾. Як знаємо, дуже неприхильно випала вона. Чорно змалювавши

¹⁾ Щоб уникнути можливих непорозумінь, мушу зауважити таке. Покійний філософ в своїм інтереснім нарисі подав нам характеристику Гребінки як

Львівська державна
наукова бібліотека

№ 1696

Литературна наука Вісник "1912, кн. 7-8.
Мазані